

REPUBLIKA

ROK II | ŁÓDŹ, PIĄTEK 20 CZERWCA 1924 r. | NUMER POJEDYŃCZY 15 GROSZY | № 166
REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. | WYDANIE PORANNE. | GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU
TELEFONY: REDAKCJI 27-24, ADMINISTRACJI 22-14. | REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Pierwsze dni rządów Herriota.

Przed spotkaniem premierów Anglii i Francji.

Prawica francuska prowadzi gwałtowną obstrukcję w izbie przeciw nowemu rządowi.

Paryż, 19 czerwca.

Agencja Wschodnia.

Akt programowy Herriota został w ogóle dobrze przyjęty. Polityka wewnątrzna, inspirowana hasłami Ligi praw człowieka, zadowolili prasę lewicową, polityka zagraniczna, pełna ostrożności, zadowolili prasę narodową. Wszyscy godzą się na to, że dekret Herriota cechuje wiele indywidualizmu, wspaniałomyślności, najlepszej woli, lecz mimo to ustępstwa na rzecz pacyfizmu obwarowane są zastrzeżeniami patrioty.

„Journal des Debats” pisze w tej kwestii: „Gryby nie decyzyjnie zniesienia ambasady francuskiej przy Watykanie, program dyplomatyczny nowego rządu możnaby uważać za bardzo zbliżony do programu Poincarego.”

WYBÓR NOWEGO PREZYDENTA SENATU.

Agencja Wschodnia.

Paryż, 19 czerwca.

Prezydentem senatu obrany został dzisiaj kandydat unji republikańskiej, d'Selves, wybrany 154 głosami przeciwko 151. Kandydatem lewicy był Martin.

PRZED KONFERENCJĄ HERRIOTA Z MAC DONALDEM.

Polska Agencja Telegraficzna.

Londyn, 19 czerwca.

Według otrzymanych z Paryża wiadomości, Herriot wyjedzie do Londynu w sobotę rano. Konferencja w Chenquers potrwa zapewne do wtorku przyszłego tygodnia, poczem Herriot uda się do Brukseli, gdzie poinformuje Theunisa i Hymensa o swej rozmowie z Mac Donaldem w sprawie odszkodowań i gwarancji. Herriot przedstawi również ministrom belgijskim metody, wedle których plan rzeczoznawców mógłby zostać urzeczywistniony.

MAC DONALD PRAGNIE KONFEROWAĆ Z HERRIOTEM JUŻ W PIĄTEK

Polska Agencja Telegraficzna.

Berlin, 19 czerwca.

Jak donoszą z Londynu, Mac Donald zwrócił się do Herriota z prośbą, aby przybył do Londynu, jeżeli to możliwe, już w piątek.

POLITYKA HERRIOTA WOBEC SOWIETÓW.

Polska Agencja Telegraficzna.

Paryż, 19 czerwca.

Odnosnie do nawiązania stosunków między Francją a Sowietami „Matin” do-

wiada się, że Herriot porozumie się w tych sprawach z zainteresowanymi Rosji kołami francuskimi. Co do politycznego zbliżenia się do Rosji, Herriot porozumie się przedtem z rządem Stanów Zjednoczonych, w ostatnich latach Stany Zjednoczone i Francja uprawiały wobec Sowietów analogiczną politykę.

PIERWSZA WRZAWA W NOWEJ IZBIE FRANCUSKIEJ.

Polska Agencja Telegraficzna.

Paryż, 19 czerwca.

Izba deputowanych obradowała dzisiaj nad interpelacjami między innymi za brał głos były minister deputowany Bokanowski. Stwierdził on, że obecny gabinet objął ster rządu w chwili, gdy Francja znalazła się w sytuacji finansowej najlepszej, licząc od chwili ukończenia wojny. Mówca podkreślił, że środki fiskalne, uchwalone przez poprzednią izbę przyniosła 30 milionów franków dochodu, doprowadzając budżet do absolutnej równowagi. Nadwyżka budżetowa wyniesie co najmniej 4 i pół milarda franków więcej, aniżeli w roku 1923, a dodać ni bilans handlowy wykaże nadwyżkę jedną czwartą milarda franków. Wreszcie deputowany Bokanowski wyraził w nim swoich przyjaciół politycznych i swoim własnym zupełne zaufanie do nowego ministra finansów.

Po Bokanowskim przemawiał deputowany Fayre i oświadczył, że socjaliści zachowują wobec rządu całkowitą niezależność zarazem żądają od niego dotrzymania danych obietnic. Socjaliści, zdaniem mówcy, nigdy nie zawahają się przedstawić swoje własne projekty rozwiązania poszczególnych kwestji, o ileby nie zgadzali się w danych wypadkach na projekty rządowe. Wreszcie mówca zapewnił, że socjaliści zawsze popierać będą dążenia nowego rządu ku utrwaleniu pokoju, sprawiedliwości i postępu.

Następnie zabrał głos Herriot, występując mianowicie do omawiania kwestji zamierzonego skasowania ambasady francuskiej przy Watykanie. W tym momencie powstała jednak wrzawa na sali, a liczni deputowani z centrum i prawicy grozili zaatakowaniem ław ministerjalnych. Wobec tego posiedzenie zostało zawieszono.

SPADEK PAPIERÓW ROSYJSKICH W PARYŻU.

Agencja Wschodnia.

Paryż, 19 czerwca.

Fakt, iż Herriot przed uznaniem Sowietów zdecydował się zbadać gruntownie kwestję rosyjską spowodował, iż wszystkie papiery rosyjskie na giełdzie paryskiej spadły.

Po morderstwie posła Matteottiego.

Faszyści manifestują na cześć Mussoliniego.

Rzym, 19 czerwca.

Polska Agencja Telegraficzna.

Władze sądowe nałożyły sekwestr na majątek adwokata Fillipiego w Medjolanie. Jak donoszą z licznych miast włoskich wszędzie odbywają się tłumne manifestacje faszystów na cześć Mussoliniego.

HOŁD DLA MUSSOLINIEGO.

Polska Agencja Telegraficzna.

Rzym, 19 czerwca.

Stronnictwo liberałów na zebraniu przy imponująco wielkiej liczbie uczestników, wystosowało do Mussoliniego następującą depezę: „W tej ciężkiej godzinie, na którą nie zasłużyło ani państwo, ani Pan, stronnictwo liberalne zapewnia Pana o całkowitem swoim uznaniu i swojej o nim solidarności, która stała się tem żywsza, wobec pełnej świądomości, wielkiego pańskiego dzieła odbudowy.”

Na ręce premiera włoskiego nadchodzi wciąż depeze hołdownicze ze wszystkich stron kraju od najróżniejszych stowarzyszeń i klubów.

NACZELNA RADA FASZYSTÓW OBRADUJE.

Agencja Wschodnia.

Rzym, 18 czerwca.

Mussolini zwołał naczelną radę faszystowską. Na posiedzeniu tej rady nastąpiło wykluczenie szeregu działaczy faszystowskich z partji. Generalny sekretarz partji faszystowskiej na okręg rzymski, Marinelli, został aresztowany z polecenia sędziego śledczego, prowadzącego śledztwo w sprawie zabójstwa Mat-

teottiego. Marinelli był członkiem wielkiej rady faszystów.

Szef biura prasowego „Rosty”, obawiając się aresztowania, przebywa w ukryciu w pobliżu Livorno.

Corriere d'Italia, półurzędowy organ faszystów, przestał wychodzić.

ŻONA MATTEOTTIEGO U PAPIEŻA.

Polska Agencja Telegraficzna.

Rzym, 19 czerwca.

„Giornale d'Italia” podaje, że papież przyjął wczoraj na prywatnej audjencji wdowę po zabitym deputowanym Matteottim i rozmawiał z nią przeszło pół

godziny. Parę dni temu papież przesłał p. Matteotti wyrazy współczucia z powodu barbarzyńskiego mordu, oraz błogosławieństwo papieskie.

ARESZTOWANE POSŁÓW.

Polska Agencja Telegraficzna.

Rzym, 19 czerwca.

Aresztowano tutaj szereg posłów, którzy ułatwili ucieczkę sprawcom morderstwa. W walizce Duminię znaleziono zakrwawiona bielizna, ubranie, sztyl i reszki dywanika automobilu, w którym uprowadzono Matteottiego. Mimo tych dowodów, Dumini nie przyznaje się

do winy. Aresztowany pod Geną Fillipoli został wczoraj wieczorem w kajdanach przywieziony do Rzymu.

ROSSI ZBIEGŁ DO SZWAJCARJI.

Polska Agencja Telegraficzna.

Rzym, 19 czerwca.

„Stampa” donosi, że zamieszany w zbrodni morderstwa na deputowanym Matteottim Cezar Rossi, zdołał zbiec do Szwajcarii.

MINISTER FINZI NIE USTĄPIŁ DOBROWOLNIE.

Polska Agencja Telegraficzna.

Rzym, 19 czerwca.

Minister Finzi, który otrzymał w sobotę dymisję, ogłosił dzisiaj list, wystosowany do prezesa większości parlamentarnej. Z listu tego wynika, że dymisja nie była dobrowolna, lecz że udzielił jej Mussolini, na skutek interwencji większości parlamentarnej. Finzi oddaje się pod sąd parlamentu, żądając zbadania jego życia prywatnego i publicznego.

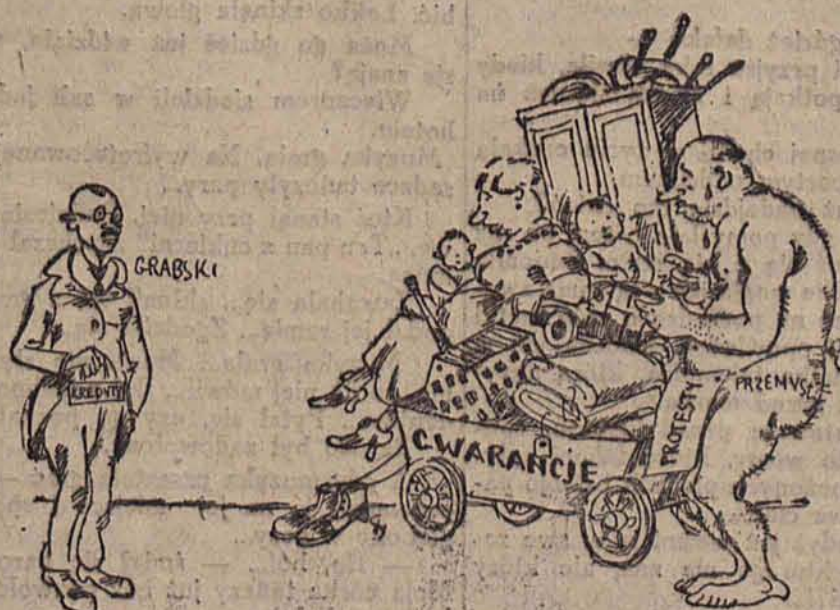
POSIEDZENIE IZBY ODBĘDZIE SIĘ W LIPCU.

Polska Agencja Telegraficzna.

Paryż, 19 czerwca.

Według doniesień z Rzymu, jest możliwym, że w pierwszych dniach lipca odbędzie się posiedzenie izby deputowanych. Donoszą również o aresztowaniu Jana Marinettiego, byłego członka dyrektorjatu faszystowskiego pod zarzutem, jakoby skłonił kilka osób do bezprawnego pozbawienia wolności deputowanego Matteottiego. „Il Mondo” dowiada się z miejscowości Voghera, że został tam śmiertelnie ranny pewien faszysta dydydent przez nieznanego sprawcę, w chwili, gdy publicznie potępiał mord, dokonany na osobie deputowanego Matteottiego.

Jak są udzielane kredyty rządowe dla przemysłu.

Gwarancje, których żąda p. Grabski od przemysłowców.

Wiadomości bieżące.

CZERWIEC
20
PIĄTEK

Dziś: Sylwesterzusa.
Jutro: Alojzego g.
Wschód słońca o g. 4.42
Zachód o g. 6.35
Wsch. księżycy o g. 1.26 r.
Zachód o g. 0.00 r.
Długość dnia 13.51
Przybyło dnia g. 6.45

MAGISTRAT NIE BĘDZIE POBIERAĆ PODATKU OD ALKOHOLU.

Województwo wysłało do magistratu pismo z wiadomością, iż z dniem 1-go lipca wchodzi w życie ustawa o poborze podatku od spirytusu i przetworów spirytusowego z komunalnym razem. Magistrat z dniem 1 lipca nie będzie już pobierał tego podatku samodzielnie. Sprawę tę rozstrząsała komisja skarbowo - budżetowa rady miejskiej i postanowiła zwrócić się do prezydium magistratu, by wyjaśniło, jaki wpływ na finanse miejskie mieć będzie nowa ustawa. b.

NOWA INSTRUKCJA SZACUNKOWA GRUNTÓW PARCELOWANYCH

Jak się dowiadujemy weszła w życie ostateczna instrukcja szacunkowa gruntów sprzedawanych na zasadzie parcelacji dokonywanej przez urzędy ziemskie. Instrukcja ta w stosunku do obowiązującej dotychczas podwyższa szacunek przeciętnie o 80 procent. Ogłoszone w tym przedmiocie rozporządzenie umożliwi urzędowi ziemskiemu ustalenie właściwej wartości sprzedawanych dotychczas parcel. p.

WYBORY DO GMINY ŻYDOWSKIEJ NIE BĘDĄ ODROZONE.

Jak się dowiadujemy, po porozumieniu się gminy z komisarzem rządu postanowiono, iż termin wyborów odroczony nie będzie i wybory odbędą się w dniu 6-go lipca. Gmina zwróciła się do partii i ugrupowań, które wystawiają własne listy, by do dnia 23 b. m. przekazały spisy swych pełnomocników na dzień wyborów. Miasto podzielone zostanie na 25 okręgów wyborczych. b.

Zabezpieczenie zabytków historycznych.

Jak się dowiadujemy, naczelnik wydziału zabytków ministerstwa W. R. i O. P. (departament sztuki), pan Jarosław Wojciechowski odbył w ubiegłym tygodniu lustrację okręgu łódzkiego. Rezultatem tej lustracji było stwierdzenie w Łęczycy w ruinach zamku daleko posuniętego stanu niszczenia murów, z powodu braku należytego odpływu wody. Roboty ochronne będą dokonane przy udziale departamentu sztuki, sejmiku, magistratu m. Łęczycy, oraz powołanego specjalnie komitetu. W Sieradzu ustalono sposób przystosowania zachodniego skrzydła klasztoru Bodominikańskiego do potrzeb mieszczącego się tam zakładu naukowego dla dziewcząt.

W Łondzie sprawdzono stan robót adaptacyjnych w gmachu dawnego opactwa pocysterskiego, zajętego czasowo na zakład szkolny przez O. O. Seleżjan. Kościół ten, jeden z najwybitniejszych zabytków architektury barokowej z wieku 18-go, z imponującym wnętrzem, znajduje się na ogół w stanie dobrym.

Stwierdzono konieczność zabezpieczenia gotyckich polichromii (14 wiek), a w dawnej kaplicy zakonnej w Rudnikach w pow. Wieluńskim zbadano wartościowy dwór modrzewiowy (18 wiek) mocno zniszczony po parcelacji dokonanej w czasie okupacji niemieckiej i obecnie zajęty na szkołę. Departament sztuki dąży do wykupienia tego cennego zabytku z rąk prywatnych i zabezpieczenia go przed zniszczeniem. p.

Z wydziału opieki społecznej. Do delegacji opieki społecznej wydelegowany został na miejsce inż. Janowski przez koło narodowe p. Stankiewicz.

TEATR MIEJSKI.

Dziś t. j. w piątek teatr miejski daje (w gmachu) nastrojową sztukę z życia żydowskiego p. t. „Śpiewak własnej niedoli”. W doskonałej obsadzie nowego zespołu. W parku im. Staszica o godz. 9 wiecz. arcyważna i stale wypełniająca widownię po brzegi komedia „Musisz być moją”. Od godz. 8.30 koncert doborowej orkiestry. Najbliższa premiera ukaże się w parku im. Staszica w sobotę, dnia 21 b. m.

DZIECI DLA DZIECI.

W sobotę, dnia 21 b. m. o godzinie 3 popoł. odbędzie się przedstawienie dziecięce uczniów szkół powszechnych nr. 131 i 140 na rzecz samopomocy tych szkół.

Kronika policyjna.

BRAK DOZORU.

7-letnia córka robotnicy fabryki Poznańskiego Elza Najman w podwórzu domu przy ul. Górnej upadła tak fatalnie iż uległa złamaniu kości prawego podudzia w jednej trzeciej dolnej. Lekarz pogotowia udzielił jej pomocy odwoławszy do szpitala Anny Marii.

ZAMACH SAMOBÓJCZY.

22-letnia robotnica Marianna Wiśniawska w bramie domu nr. 34 przy ul. Wschodniej w celu samobójczym napiła się esencji octowej.

Zawezwany lekarz pogotowia po udzieleniu denatce pomocy odwoził ją początkowo do zbiorni miejskiej, a następnie do szpitala przy ul. Drewnowskiej.

USIŁOWANIE GWALTU.

Na polu pomiędzy Ozorkowską, a Dąbrowską Alfred Bendler, Łęczycza 56 usiłował dokonać gwałtu na 15-letniej Apolonii Barczakowej, o czem matka Józefa zawiadomiła policję.

— Olga Zachert, Swerowa 15 zameldowała w 9 kom. p. p. że została wyprawiona przez Józefa Wajnara, Brzezińska 82, Bronisława Błaszczyka i Feliksa Kliszgiera, tamże zamieszkałych, którzy upoił ją wódką do nieprzytomności i dokonali gwałtu na jej osobie, przyczem skradł jej 20 milionów mk.

OKRADZENIE.

Józefowi Królowi, Radwańska nr. 25 skradła gospodyni Marianna Wysocka garderobę i bieliznę, wartości 150 milionów marek.

OTRUCIE ALKOHOLEM.

5 komisarjat p. p. zawezwał telefonicznie lekarza pogotowia na ulicę Nowomiejską około nr. 7, gdzie jakiś przechodzień niewiadomego nazwiska (bez do wód osobistych) uległ utruceniu alkoholem, z powodu nadużycia takowego. Po udzieleniu mu pomocy pozostawiono go na miejscu.

Z OSŁABIENIA.

W stolarni przy ulicy Młynarskiej i Pieprzowej z osłabienia upadł stolarz 37-letni Władysław Kusiak. Pierwszej pomocy dzielił K. właściciel apteki, lekarz pogotowia zaś odwoził go do zbiorni miejskiej.

Giełdy zagraniczne.

GIEŁDA LONDYŃSKA.	
Polska Agencja Telegraficzna.	
Londyn, 19 czerwca.	
Zamknięcie giełdy.	
Nowy Jork	433,56
Francja	80,27 i pół
Belgia	92,37
Włochy	99,62
Szwajcaria	24,44
Szwecja	16,27 i pół
Helsingfors	173
NNiemcy	18 biljonów
Austria	307,500
Praga	146,50
Złoty	22,45
GIEŁDA PARYSKA.	
Londyn	80,23
Nowy Jork	18,6v
Belgia	86,65
Hiszpania	249,25
Włochy	80,65
Szwajcaria	328
Dania	313
Norwegia	251
Szwecja	493
Praga	54,80
Rumunia	8,15

Dnia 19 czerwca, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach rozstała się z tym światem nasza najukochańsza

B. P.

Margareta Chentowówna

Studentka Uniw. Warsz.

przeżywszy lat 20.
Wyprowadzenie drogich nam zwłok na miejsce wiecznego spoczynku odbędzie się dn. 20 czerwca o godz. 3-ej z domu żałoby przy ul. Nawrot 26, o czem zawiadamia pozostała w nieutulonym żalu

RODZINA.

4541
Uprasza się o nieskładanie kondolencji.

Gazownia nie obniża cen gazu mimo iż cena węgla spadła.

Magistrat został zainterpelowany, czemu gazownia nie obniżyła ceny gazu, choć ceny węgla spadły blisko o 50 procent. Wodpowiedzi magistrat wyjaśnił, iż ceny węgla koksowego, używanego przez gazownię nieznacznie tylko spadły, a gazownia dopiero niedawno temu obniżyła ceny gazu o 15 proc. Pozatem zarząd gazowni liczy się z tem, iż latem konsumpcja gazu zmniejsza się i gazownia będzie miała deficyt b.

Wic inwalidów wojennych w Łodzi Żądają oni wykonania ustawy inwalidzkiej.

W środę, dnia 18-go bm. odbył się w lokalu majstrów fabrycznych, przy ul. Pańskiej nr. 74 wiec związku inwalidów wojennych, pod hasłem: Społeczeństwo, rząd, a inwalidzi. Na wiec przybyli prezes wydziału wykonawczego zarządu głównego związku inwalidów wojennych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie, M. Kantor, oraz prezes sejmowej komisji inwalidzkiej, poseł E. Bigoński. Wic zagał przewodniczący miejscowego koła inwalidów p. Pawlak, który powitał przybyłych w imieniu zarządu. Do stołu prezydjalnego zasiadli członkowie miejscowego zarządu pp. Pawlak, Kozłowski, Murzyński, Wojciechowski, Pallester i Pekański. Pierwszy zabrał głos prezes Kantor, który referował sprawę zabezpieczenia renty inwalidzkiej, oraz warsztatów pracy. Mówca wykazał zachwianie wypłacalności rent, których zaległość w roku 1922 wynosiła 7 miliardów mkp. w roku zaś 1923 20 miliardów. Zaległości te wzrastają z każdym rokiem rząd zaś, nie tylko, że nie spieszy się uregulować ich, ale przeciwnie stara się jeszcze zmniejszyć powyższe renty, co miało miejsce w wystąpieniu w sejmie posła Łypaczewskiego, który kategorycznie domagał się zniesienia rent dla inwalidów o utracie zdolności zawodowej do 20 proc. Następnie mówca podkreślił stosunek żołnierza do inwalidy sprzedającego na ulicy wśród błoty i chłodu papierosy, a który nieraz zmuszony jest nawet wyciągnąć rękę i żebrać o kawałek chleba. Mówca stawia pytanie: „Czy żołnierz, widząc jak państwo wynagradza tych, którzy w walce o Jego wolność i niepodległość stracili zdrowie i zdolność do pracy pójdzie ochoczo w razie niebezpieczeństwa w bój, mając świadomość, iż los podobny spotkać może i jego?” Społeczeństwo musi się z tem liczyć i gorąco interesować się losami inwalidów. Na zakończenie mówca wykazał potrzebę stworzenia silnej i karnej organizacji bo tylko tą drogą będą mogli skutecznie walczyć o poprawę swego bytu.

Drugi mówca, poseł Bigoński, mówił o przeprowadzeniu w sejmie ustawy inwalidzkiej, jako pięknej, postępowej i demokratycznej, ale niestety, tylko na papierze. Dalej poruszył sprawę kapitalizacji rent, to jest wypłacanie renty góry za pewien okres czasu. Niestety również bez urzeczywistnienia z powodu braku odpowiednich kapitałów w skarbie państwa.

Nakoniec dał wyraz swemu zdziwieniu z powodu nieprzybycia na wiec inwalidzki przedstawicieli władz wojskowych i cywilnych. Trudno zrozumieć, czy władze nasze nie przybyły dlatego, że nie przesłano im specjalnych zaproszeń czy też wogóle z braku zainteresowania? Wic zakończono przemówieniem przewodniczącego Pawlaka, który odczytał zebraniem rezolucję, terści następującą.

„Wic inwalidów wojennych, wdów, sierot i rodziców poległych, zmarłych i zaginionych, odbyły w dniu 18-go czerwca 1924 roku przy współudziale społeczeństwa.
1. Zwraca się do społeczeństwa z wezwaniem do energicznego zarządzenia od rządu wykonania ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wdów wojennych, sierot i rodziców, odparcia wszelkich zakusów zmierzających do uszczuplenia i tak nader skromnych praw.
2. Zebrani stanowczo protestują przeciwko zamachowi na prawa inwalidzkie i oświadczają, że wszelkie usiłowania w tym kierunku za każdą cenę będą zwalczane.”

Rezolucja powyższa została przyjęta jednogłośnie, a goście warszawscy, wraz z przewodniczącym miejscowego koła p. Pawlakiem wyjechali natychmiast do Warszawy, celem wzięcia udziału w posiedzeniu wydziału wykonawczego w Warszawie, mającym się odbyć w dniu 20 bm. i przedstawianiem mu powyższych postulatów do rozpatrzenia. p.

Zatarg na tle zamknięcia fabryki.

Przed paru dniami zwróciło się do inspektora pracy przedstawiciele zgierskiego oddziału związku zawodowego robotników i robotnic przem. włókien w Polsce, z prośbą o interwencję, gdyż zarząd miejscowej farbiarni pod firmą „Könski i S-ka.” przy ul. Piłkowskiej nr. 2, zamknął fabrykę dnia 16. 5. na czas nieograniczony, przyczem robotnikom nie wymówiono uprzednio pracy, na dwa tygodnie przed tym terminem. Wobec powyższego robotnicy domagają się wypłaty dwutygodniowej należności za wspomniany wyżej okres, oraz

KRYNICA.
Dr. med.
Seweryn Szenker
ordynuje: willa „Erwina”

